

6de Trefdag Sportparticipatie ISB

De praktijk bewijst het: inzetten op sport en
armoede werkt

06 december 2018, Brussel

Stafmedewerker sport

Zakayo.wandoloh@demos.be

Trefdag Sportparticipatie

Welkom allemaal

#Sportenarmoede

Trefdag Sportparticipatie

#Sportenarmoede

Waarom sport & armoede?

Trefdag Sportparticipatie

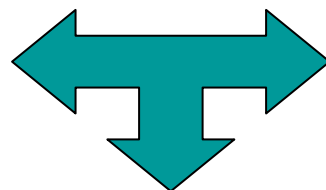
1. Wat is armoede?

Binnen Vlaanderen wordt armoede meestal gedefinieerd als “een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen” (Vranken, 2004)

Armoede is

«... een *netwerk* van sociale uitsluitingen...
op verschillende *domeinen* van het
maatschappelijk en *individueel* leven ... »

Tewerkstelling,
onderwijs,
huisvesting, ...

Sociale contacten,
vrienden, familie,
gezin, hobby's, ...

De ene vorm van uitsluiting kan een andere
vorm van uitsluiting in de hand werken of
versterken – ze staan niet los van elkaar

Trefdag Sportparticipatie

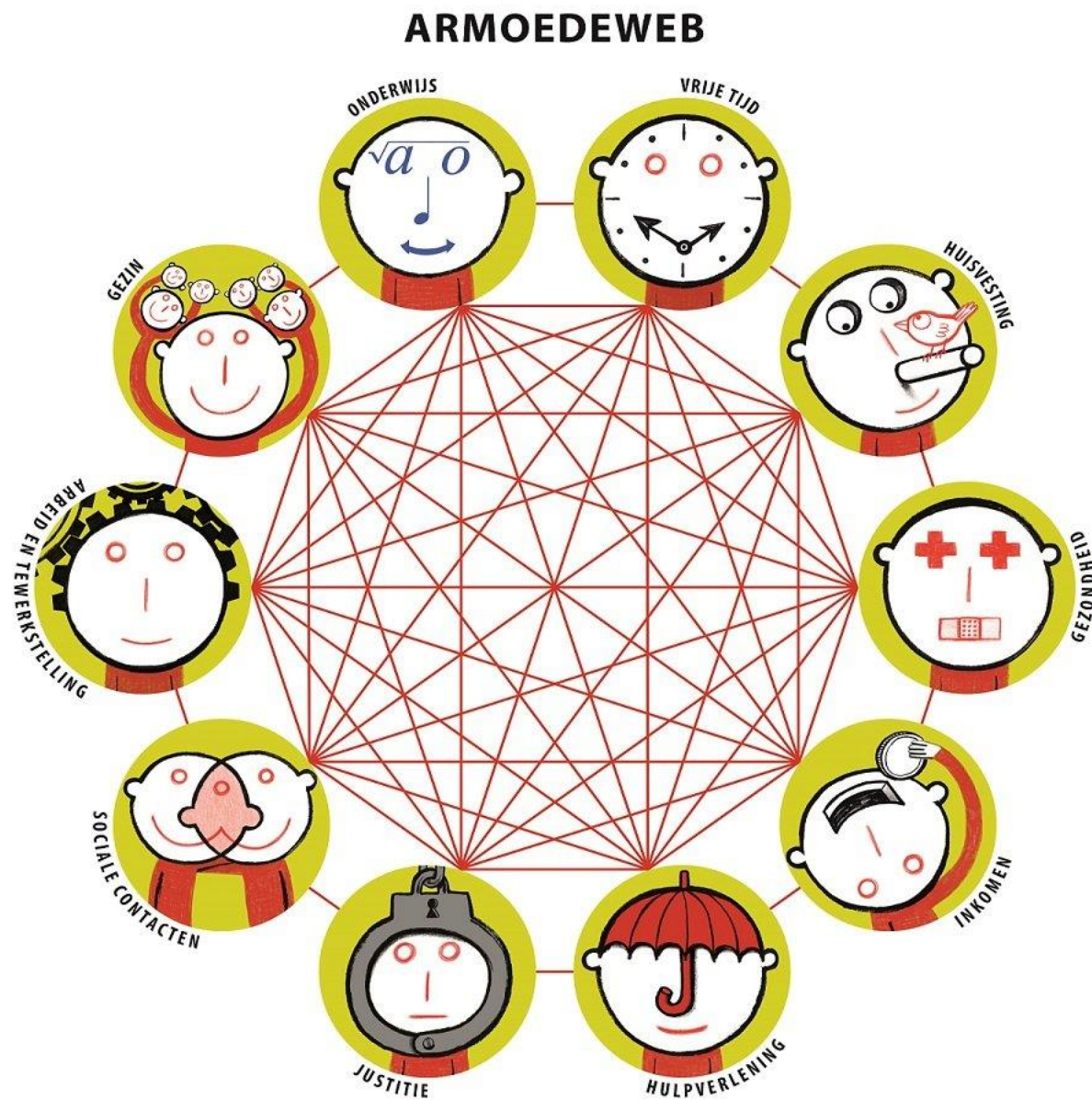
□ Armoede = een complexe fenomeen

Binnen & buitenkant armoede

Sportclub Boezjeern – Wijkcentrum De Kring, Eeklo

Buitenkant van armoede

Binnenkant van armoede

schuldgevoel
schaamte
laag zelfbeeld

uitsluiting
niet kennen
moedeloos

Trefdag Sportparticipatie

☐ **Armoede beleid is het werk van niet-armen**

“We mogen nooit vergeten dat armoedeonderzoek en -beleid het werk zijn van niet-arme. Vaak beantwoordt onderzoek en -beleid eerder aan de maatschappelijke behoeften van de niet-armen, dan van mensen in armoede zelf.”

Onderzoekster en activiste Francine Mestrum.

Trefdag Sportparticipatie

“Armoedebeleid wordt voornamelijk voor en doelgroep gemaakt zonder hen te betrekken” Reinhard Haudenhuyse

**“Wat je doet voor mij, zonder
mij,
Doe je tegen mij”
Ghandi**

BXLR Cup: een sociaal sportieve competitie met VGC-steun

Trefdag Sportparticipatie

2. Armoede & sport: onderbelichte thema binnen sport

- ☐ **Onderzoek UGent: ‘Vrijetijdsbeleving van kinderen in armoede’ Filip Coussée & Griet Roets, 2011**

Onderzoekers: ‘een fundamentele discussie over de betekenis van vrijetijdsbesteding vanuit het perspectief van mensen in armoede ontbreekt’

Trefdag Sportparticipatie

2. Armoede & sport: onderbelichte thema binnen sport

**onderzoek over sport wordt gedomineerd en tegelijk verarmd
door een sportmanagement onderzoeksperspectief**

Trefdag Sportparticipatie

- ☐ **“Een vaak terugkerende veronderstelling is dat mensen in armoede geen interesse hebben in sport”**

Hanne Vandermeerschen (PhD 2016)

Trefdag Sportparticipatie

Ze is op zoek gegaan naar het perspectief van mensen in armoede.

Vraag: wat betekent sport voor mensen in armoede en wat zijn de drempels die ze ervaren?

Trefdag Sportparticipatie

4 vaststellingen:

**Sport is een manier om voor je lichaam te zorgen
Er goed uitzien, fit & gezond te blijven**

**Sport laat toe om negatieve energie kwijt te geraken
omgaan met stress en negatieve emoties
Copingmechanisme = geen oplossing**

**Sport draagt ertoe bij dat je je leefwereld verbreedt
isolement tegengaan, geeft een reden om naar buiten te gaan (mensen in armoede sluiten
zich vaak af naar de buitenwereld toe), het biedt een manier om nieuwe mensen te
ontmoeten en het biedt soms ook een context voor vriendschap en sociale steun --> sport =
setting voor sociale integratie**

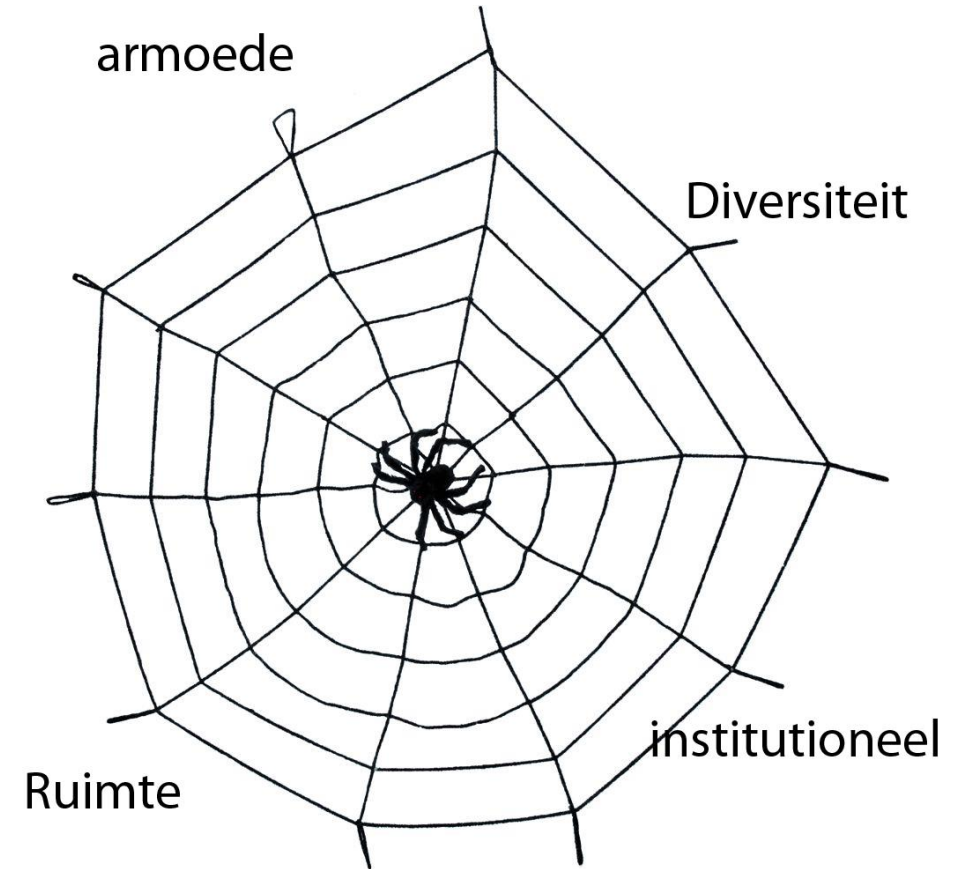
**Sportdeelname verhoogt ook het algemeen welbevinden
beter in je vel voelen**

Traject Sport & Armoede

Sociale sportaanbieders = het sociale van sport

- **Maatschappelijke uitdagingen**
- **Veranderde sportlandschap**
- **Niet iedereen heeft toegang of krijgt tot sporten**
- **Nieuwe actoren ontstaan ondanks ipv dankzij**

Traject Sport & Armoede

34 gesprekken met verschillende organisaties

- 20 sociale sportaanbieders
- 11 sportondersteuners
- 3 andere

Sportdienst Mechelen zet in op mobiele boksateliers in samenwerking met clubs uit de buurt en buurtsport

Traject Sport & Armoede

34 gesprekken met verschillende organisaties

- **20 sociale sportaanbieders**
 - Een diversiteit aan soorten
 - 7 verschillende sporttakken
 - Mannen, vrouwen, gemengd, jongeren & meisjes

Sporttak	Aantal organisaties
Boxen	3
Klimmen	1
MMA	1
Omnisport	2
Rugby	1
Thai box	2
Voetbal	10

Traject Sport & Armoede

34 gesprekken met verschillende organisaties

- **20 sociale sportaanbieders**
 - **5 artikels**
 - **Allemaal online terug te vinden**

Traject Sport & Armoede

Meer info op de demos-website: [Artikelenreeks](#) 'Sport en Armoede'

Traject Sport & Armoede

Vaststellingen

- 1. Er is een algemene vraag naar een structureel netwerk of platform.**
- 2. Ondersteuning van de lokale sportdiensten is in het algemeen aangepast aan de behoeften van reguliere sportaanbieders**
- 3. De meeste sociale sportaanbieders zijn onzichtbaar voor het grote publiek, voor elkaar en voor ondersteuners**

Traject Sport & Armoede

Vaststellingen

- 4. Het financiële aspect blijft voor velen een grote uitdaging**
- 5. Steun en ondersteuning van sommige sportfederaties zijn ver zoek**
- 6. Er is geen uniforme regeling voor tegemoetkomingssystemen en de administratie die daarmee gepaard gaat**

Traject Sport & Armoede

Belangrijke to-do's

- ✓ **Betrek mensen in armoede of organisaties waar de armen het woord nemen**
- ✓ **Een innovatief sportbeleid – hybridisering**
- ✓ **Clubondersteuning niet alleen op financieel, administratief en organisatorisch vlak maar ook op vlak van sociale doelstellingen**
- ✓ **Laagdrempeligheid is niet alleen financiële vlak maar vooral een veilige sport omgeving waar iedereen zich thuis/welkom voelt**
- ✓ **Toeleiding – ook ondersteuning voor de organisatie/club & bruggenbouwers**

Bedankt voor jullie aandacht

Projectmedewerker sport

Zakayo.wandoloh@demos.be

www.demos.be